

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Typ posudku: posudek oponentky práce

Autorka práce: Bc. Martina Švejdová, DiS.

Název práce: Mateřství z pohledu žen tří generací

Autor posudku: Mgr. Kamila Vlčková

1) *Věcný přínos práce a její přidané hodnoty*

Autorka se věnuje tématu mateřství z pohledu tří generací žen, což je v kontextu politických změn v ČR téma velmi zajímavé. Různé generace žen mají více či méně odlišnou zkušenost s mateřstvím. Ta je neodmyslitelně spojena s dobovým nastavením rodinné politiky. Práce využívá neotřelý vícegenerační pohled na zvolenou problematiku, což vnímám jako největší přínos celé práce.

2) *Stanovení výzkumných otázek a jejich zodpovězení*

Autorka si stanovila následující výzkumné oblasti:

- Jak se změnilo vnímání mateřství v rámci rodinného života v pohledu matek z 3 generací?
- Odrazila se změna nástrojů sociální politiky podporující rodiny v pohledu matek z 3 generací?
- Jak matky z 3 různých generací vnímají změny v rodinné politice v průběhu času?

Stanovené výzkumné otázky byly s pomocí poznatků z focus group uspokojivě zodpovězeny.

3) *Strukturace práce*

Struktura textu pokrývá všechny nutné součásti diplomové práce, avšak chybí propracování veřejně-politických teoretických východisek (více viz *Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů*).

4) *Věcná správnost a přesvědčivost argumentace*

Práce bohužel obsahuje řadu věcných nedostatků. Autorka se nezdá opírat o zastaralé dokumenty rodinné politiky (např. odkazuje na *Národní zprávu o rodině z roku 2004*, ačkoliv existují novější materiály, viz *Zpráva o rodině z roku 2017 a 2020*).

V textu se vyskytuje řada věcných chyb:

- V textu je používán termín plodnost – nejedná se o korektní demografický ukazatel. Je potřeba sledovat míru porodnosti, úhrnnou plodnost apod. Samotný termín plodnost je příliš obecný.
- Kapitola 2.5 *Vývoj rodinné politiky v ČR* končí rokem 2007, od té doby však vzniklo

několik strategických materiálů v oblasti rodinné politiky.

- Kapitola 2.6 *Proměny legislativního rámce rodinné politiky* končí obdobím kolem roku 2011. Od té doby ale došlo k řadě legislativních změn (např. změny nastavení rodičovského příspěvku, zavedení otcovské dovolené).
- Kapitola 5.3 *Změny nástrojů rodinné politiky* vychází ze zastaralých zdrojů, nereflektuje aktuální vývoj (v oblasti předškolní péče chybí mikrojesle a dětské skupiny).
- Na str. 32 je uvedena zastaralá informace – celková částka rodičovského příspěvku je od letošního roku 300 000 Kč (viz Zákon č. 363/2019 Sb., zákon, kterým se mění zákon č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů).

Obecně se dá říci, že práce nereflektuje novely řady zákonů (zejména zákona o státní sociální podpoře a zákona o sociálních službách). V závěru práce jsou sice zmiňovány, ale v jednotlivých kapitolách nejsou zpracovány.

Práce rovněž obsahuje řadu tzv. dojmologických tvrzení, kdy autorka vynáší nepodložené soudy, bez opoře v odborné literatuře. Viz např. věta na str. 24: „*Rodina založená na manželství plní nejlépe své socializační, ekonomické a regenerační funkce, ovšem jiné druhy partnerských soužití stát musí také respektovat, ale neformální typy soužití jsou podporovány ze státního rozpočtu více než manželské rodiny.*“

5) *Propracování a aplikace teoretických východisek a přístupů*

Práce obsahuje kapitoly, v nichž jsou vymezeny základní pojmy jako rodina a rodinná politika. Autorka následně popisuje proměny legislativního rámce rodinné politiky a současnou podobu rodinné politiky, avšak nevyužívá k tomu aktuální strategické a legislativní dokumenty.

V práci chybí alespoň jedna veřejně-politická teorie či koncept. Nabízela by se např. teorie path-dependency či teorie historického institucionalismu.

6) *Metodologický přístup a aplikace jednotlivých metod*

Autorka vhodně zvolila kvalitativní přístup, kdy realizovala „hlavní“ focus group s 8 respondentkami (ženami), které prožily mateřství ve stanovených obdobích (1970-1989, 1990-2010, 2011-současnost). Dále provedla „vedlejší“ focus group se seniorkami, které prožily mateřství v době 1950-1970. Oceňují kategorizaci respondentek do 4 skupin dle časového období, kdy prožívaly mateřství a rovněž podrobně popsany postup výzkumu.

7) *Využití literatury a dat*

Autorka se v diplomové práci opírá bohužel o zastaralé zdroje. Využívá zejména domácí literaturu, využití mezinárodních zdrojů je minimální.

Na str. 22 je odkazováno na *Aktualizovanou koncepci rodinné politiky* (MPSV 2019). Tento materiál však nebyl zatím projednán Vládou ČR. Lépe by bylo odkazovat na *Koncepci rodinné politiky* schválenou v roce 2017 Vládou ČR.

8) *Stylistika a formální zpracování (citace, grafická úprava atd.).*

Autorka řádně používala citační normy. Grafická úroveň práce je dobrá, autorka vhodně využívá tabulky. Formální zpracování práce má určitě nedostatky:

- v práci se vyskytují chybné zkratky – např. na straně 24 uvedeno KPR jako zkratka pro *Koncepci rodinné politiky*),

- místy jsou v textu gramatické chyby (např. na str. 15: „*Matoušek (1997) ale tvrdí, že rodiny stále udržovali blízkou pevnou vazbu, ...*“),
- na některých místech jsou přímé citace označeny kurzívou, jinde nikoliv.

Z výše uvedených důvodů doporučuji práci přijmout k obhajobě a hodnotit ji známkou „C – dobře“.

Datum:

Podpis: